

FN:s konvention om barnets rättigheter

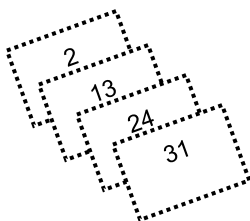
Övning: Artiklarna

Syfte

Övningens syfte är att du ska få en ökad förståelse för vilka artiklarna i konventionen är och se vilka artiklar som berör er verksamhet idag.

Instruktioner

- Du kan göra övningen själv eller i grupp.
- Tänk på att inte vara en för stor grupp. 2-6 personer är att rekommendera.
- Se över rummet och grupperingar av deltagarna. Underlättar möblering och miljö för dialog mellan deltagarna?
- Skriv ut och klipp ut artiklarna. Ett ex. (54 artiklar)/grupp.
- Låt övningen ta den tid som krävs för att kunna få en överblick över alla artiklar.



Låt gruppen gå igenom artiklarna tillsammans.
Plocka ut de artiklar som direkt berör er verksamhet.
På vilket sätt gör de det?

FN:s konvention om barnets rättigheter består av tre olika delar. **Del 1** innehåller ett antal rättigheter, 41 sakartiklar. **Del 2** är artiklar som reglerar övervakningssystemet och **del 3** talar om hur man går med och går ur konventionen. Sakartiklarna ska läsas som en helhet. Det går med andra ord inte att lyfta ut en sakartikel och läsa den helt skild från de andra. Man brukar tala om att konventionen är hel och odelbar.

1

Ett barn – det är varje människa i världen upp till 18 år. Om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller barnet.

2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

3

Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ.

4

Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta av sina tillgängliga resurser försöka förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. När inte resurserna räcker till bör man söka lösningar genom internationellt arbete.

5

Konventionsstaterna skall respektera det ansvar och de rättigheter och skyldigheter som tillkommer föräldrar eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet.

6

Varje barn har rätt till liv, att överleva och att utvecklas.

7

Barnet har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är.

8

Barnet har rätt att behålla sin identitet, innefattande medborgarskap, namn och släktförhållanden, såsom dessa tillämpas i lag. Om ett barn olagligt berövas en del eller hela sin identitet, skall konventionsstaterna ge lämpligt bistånd och skydd.

9

Ett barn ska inte skiljas från sina föräldrar om det inte är för barnets bästa. Barn som inte bor med båda sina föräldrar har rätt att upprätthålla kontakt med och träffa båda föräldrarna regelbundet, utom då det kan vara till skada för barnet.

10

Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.

11

Konventionsstaterna skall vidta åtgärder för att bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.

12

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör det. Barnets åsikt ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad. Barnet skall ha möjlighet att höras antingen direkt eller genom en företrädare. Artikeln ger inte barnet rätt till självbestämmande.

13-14

Barnet skall ha rätt till yttrandefrihet.
Konventionsstaterna ska respektera barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

15

Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till föreningsfrihet och till fredliga sammankomster.

16

Inga barn får utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- eller familjeliv. Barnet har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp.

17

Konventionsstaterna ska uppmuntra massmedier att sprida information och material av socialt och kulturellt värde för barnet. Uppmuntra internationellt samarbete och utbyte vad gäller produktion och spridning av material som barnböcker.

18

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för barnets utveckling och uppfostran. Barnets bästa ska för dem komma i det främsta rummet.

19

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar, andra vårdnadshavare eller annan person.

20

Barnet, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till skydd och bistånd från statens sida.

21

Vid adoption skall inga andra intressen komma före barnets bästa.

22

Flyktingbarnet har rätt till skydd och hjälp om det kommer ensamt eller tillsammans med föräldrar eller annan person.

23

Varje barn med fysiskt och psykiskt handikapp har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som säkerställer dess värdighet, främjar självförtroende och möjliggör dess aktiva deltagande i samhället.

24

Konventionsstaterna erkänner barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering. Alla länder ska arbeta för att minska spädbarnsdödligheten och bekämpa sjukdomar och undernäring och avskaffa hälsofarliga sedvänjor.

25

Barn som har omhändertagits av myndigheter för omvårdnad, behandling eller skydd av sin psykiska eller fysiska hälsa har rätt till regelbunden översyn.

26

Varje barn ska ha rätten att åtnjuta social trygghet, innefattande socialförsäkring. Förmånerna ska beviljas med hänsyn till de resurser som barnet och de personer som ansvarar för dess underhåll har.

27

Varje barn har rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. De som har huvudansvaret för barnet ska se till att de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnet uppfylls.

28-29

Barnet har rätt till gratis grundskoleutbildning. Undervisningen bör förbereda barnet för livet, utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en miljö av förståelse, tolerans, fred och vänskap mellan folken.

30

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.

31

Barnet har rätt till lek, vila, fritid och rekreation samt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

32

Barnet har rätt till att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.

33

Barnet har rätt att skyddas från olaglig användning av narkotika.

34

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

35

Bortförande, försäljning eller handel med barn ska förhindras.

36

Barnet ska skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet.

37

Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig, eller förnedrande behandling eller bestraffning. Inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Barnet får inte bestraffas med livstids fängelse eller dödsstraff.

38

Inget barn under 15 år får användas för deltagande i väpnade konflikter. Barn får inte heller användas eller rekryteras av gerillarörelser m.fl.

39

Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

40

Barnet, som är anklagat för brott eller blivit dömt för straffbara handlingar, har rätt till en behandling som främjar barnets känsla för värdighet och andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

41

Rättigheterna i konventionen gäller inte om andra nationella lagar ger barnet större möjligheter att förverkliga rättigheterna.

42

De stater som anslutit sig till konventionen åtar sig att göra konventionens bestämmelser och principer kända bland barn och vuxna.

43-45

Bestämmelser om hur alla länder som anslutit sig till konventionen ska arbeta för att förverkliga den. En övervakningskommitté inom FN granskar konventionsstaternas rapporter.

46-54

Regler om hur staten kan ansluta sig till konventionen och när dessa börjar gälla. Konventionsstaterna kan inte reservera sig mot artiklar som strider mot konventionens ändamål och syfte.